

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie
22e jaargang nr 6 - juni 1972
INHOUD: 8 bladzijden
HOLTEDIEREN pag. 7 - 8
VELDWERK pag. 65 - 68
VARIA MARITIMA pag. 221 - 222

HET OPGESPOTEN ZAND VAN HOEK VAN HOLLAND

Vanuit de Maasvlakte is een enorme hoeveelheid zand op het strand ten noorden van de Waterweg gespoten. Dit heeft enkele Eemienfossielen als *Paphia senescens* (Cocconi) en *Rudicardium tuberculatum* L. op het strand gebracht. De laatste is wel wat zeldzamer dan de eerstgenoemde. Bij 's-Gravenzande tref ik vaak losse kleppen van *Acanthocardia echinata* (L.) en dode *Nucella lapillus* (L.) — afkomstig van de noorder pier van Hoek van Holland — aan.

L. van der Valk

WAAR WERD OPRECHTER TROUW DAN BIJ GARNALEN OOI GEVONDEN

In het Max-Planck Instituut voor vergelijkende gedragsfysiologie heeft men onderzoeken gedaan naar het gedragspatroon van o.a. de Harlekijngarnaal *Hymenocera picto* Dana (zie ook *Varia Maritima* pag. 199) en wel speciaal om te onderzoeken of van enige trouw aan en herkennen van de partner sprake zou zijn. Bij hogere dieren, leeuwen b.v. is van een herkennen van de partner en een trouw wel sprake, maar bij lagere dieren werd dit tot voor kort in twijfel getrokken. De Harlekijngarnaal leeft in het kustgebied van de Indische en Stille Oceaan. Voor de onderzoeken hebben de onderzoekers Seibt en Wickers duizenden dieren in aquaria bestudeerd. Toen bleek dat de vele dieren, welke in een bepaald aquarium bijeen zaten, voor 93% steeds koppeltjes van mannetje en wijfje vormden en gezellig bijeen zaten.

Hieruit bleek dat de dieren dus een onderscheid wisten te maken tussen mannetjes en wijfjes. Nu is dat nog niet zo bijzonder, maar men wilde ook weten of het een speciaal wijfje was, dat door een mannetje opgezocht en „gezelschap” gehouden werd. Ze zaten paarsgewijs rustig bijeen; zonder te vechten, te baltsen of te paren. Af en toe tastten de dieren elkaar met de lange voelsprietten af.

Men gebruikte alleen wijfjes, die nog niet verschaald waren en dus sexueel voor de mannetjes (bereid tot paren) onaantrekkelijk waren.

Werden meerdere paartjes in een bak gezet, dan zaten de paartjes spoedig weer bijeen en gaven de mannetjes meestal de voorkeur aan een bepaald wijfje. Zulke partnerbinding hield doorgaans 8 weken en in een enkel geval wel 105 dagen stand.

Dreef men de dieren in de bak uiteen, dan bleek toch dat man en vrouw spoedig weer getrouw naast elkaar zaten. Op weg terug naar hun specifiek gekozen vrouwtje werden andere vrouwtjes eenvoudig genegeerd.

Het vinden van het eigen wijfje zal waarschijnlijk een kwestie van geur herkennen zijn, aangezien de proeven in het donker gedaan, dezelfde resultaten opleverden.

ONZE GELUKWENSEN VOOR „VISSERIJ”

Het voorlichtingsblad voor de Nederlandse visserij „Visserij” viert een jubileum: 25 jaargangen „Visserij” zijn over de redactietafel gleden.

Dat is een felicitatie waard.

Het extra dikke jubileum-nummer — 143 pagina's — is gevuld met vele overzichten en terugblikken over de afgelopen 25 jaar van de hand van even zovele deskundigen uit de visserijwereld.

ER ZIJN WEER BUISJES VOOR HET OPBERGEN VAN KLEINE SOORTEN

Nu kunnen wij weer de vele verzamelaars, die al zo lang op de bekende buisjes voor het opbergen van kleine molluskensoorten zaten te wachten, gaan helpen.

We hebben een plasticindustrie bereid gevonden voor ons enkele tienduizenden buisjes in het formaat 40 x 15 mm te vervaardigen.

De buisjes hebben een platte bodem, zijn van glashelder plastic en worden geleverd met een plastic stopje.

Het plastic stopje heeft ook een platte bodem. Hierop kan een rond zelfklevend etiketje met het nummer van de schelpsoort worden aangebracht.

De prijs is:

100 buisjes incl. stopjes franco per post f 10,—.

Afgehaald in het museum f 8,50 per 100. Bestellingen kunnen gedaan worden door storting van f 10,— op giro 2685028 t.n.v. C. J. Entrop, Schelpenmuseum, Zuidhollandlaan 5, Den Haag.

"ARCHEO-DERM"

EEN NIEUW CONSERVERINGSMIDDEL

Toen wij kennis namen van dit nieuwe product, dat oorspronkelijk bedoeld was als conserveringsmiddel voor archeologische voorwerpen, hout, aardewerk e.d. meenden wij dat het ook wel gebruikt kon worden voor het verlenen van glans, het opruimen van kleuren en voor het inwendig verstevigen van schelpen.

De fabriek stelde ons een proefmonster ter beschikking in de vorm van een spuitfles. Schelpen die na droging wat kleur verloren hadden, konden wij met Archeo-Derm een veel frisser aanzien geven. Het materiaal dringt diep in het voorwerp in en legt bovendien een uiterst dun laagje op het voorwerp. Hierdoor ontstaat een zachte glans, die het voor schelpen goed doet, zonder dat nu direct het bekende verniseffect ontstaat.

Archeo-Derm wordt geleverd in spuitflessen en grotere verpakking.

De prijs bedraagt f 8,85 per spuitbus en van 1 - 20 liter f 18,50 per liter. Momenteel nemen wij nog enkele proefjes met brosses fossielen, die gedompeld worden in de Archeo-Derm. De vloeistof die diep indringt, weert vocht en verstevigt het materiaal — in dit geval de schelp — van binnen.

Over deze ervaringen zullen wij nog nader berichten.

Bestellingen rechtstreeks aan Chemische Industrie Den Haag N.V.

Verlengde Hoogravenseweg 69c, Utrecht, tel. 030 - 88 09 12. B. E.

HET IS PLICHT DAT...

Zo begint een vaderlands liedje, dat de jongeman op zijn vaderlandse plicht wil wijzen.

Mag ik als penningmeester ook zo vrij zijn en U attent maken op de bijgevoegde acceptgirokaart, waarop U het bedrag kunt aantreffen van de verschuldigde contributie ad f 15,— voor 1972.

Ter wille van een vlotte werkwijze hebben wij zo'n kaart aan iedere abonnee gestuurd. Mocht U inmiddels uw contributie voldaan hebben, waarvoor hartelijke dank, weest U dan zo goed deze kaart als niet gezonden te beschouwen.

Heeft U nog niet betaald, mogen wij dan om spoedige girostorting verzoeken?

Het is voor U een kleine moeite even aan „uw plicht" te voldoen en het bespaart mij enorm veel onnodig administratief werk, want na deze herinnering zullen postquintanties verzonden worden. Hieraan zit voor mij veel werk en voor U onnodige extra incassokosten verbonden.

Uw medewerking wordt op hoge prijs gesteld.

Onze Belgische lezers gelieven hun contributie te voldoen door een gewone girostorting of een internationaal postwissel, maar vooral niet via een bankrelatie.

G. W. Noordhoek